

DOEPAK

Du PAK Doe PAK POPPENSPE(E)LMUSEUMKRUIJELKRANTKRABBEL Doe PAK Du PAK
Nr. 242a

Hommage: Otto van der Mieden

Hommage aan 70-jarige Poppenspe(e)lmuseumdirecteur en poppenspeler Otto van der Mieden
Den Haag, 29 november 1945 – Vorchten, 29 november 2015

Oorspronkelijke uitgave: leporello met een voorplat, een felicitatietekst en zeven prenten (22 x 21 cm). Illustraties: Elsje Zwart (Haarlem, 2015). Afbeelding nr. I: beeldragende en grijs bebaarde Otto van der Mieden in de gedaante van vijf volkspoppenkastfiguren. Handpoppen: duivel en diender met slaghout (internationaal), Jan Klaassen/Mr Punch (Nederland/Engeland), Guignol (Frankrijk/Lyon); Stokpop: de Dood van Pierlala (Nederland). Inspiratiebron: educatieve prenten- en tekstenreeks **Poppenspe(e)ltechnieken en -figuren. Een handvol (volks)poppentheaterfiguren, -attributen en -technieken nader verklaard** en de serie **Poppentheateralfabetkleurletters**. Hyperlinks: klik op de vet gezette woorden.

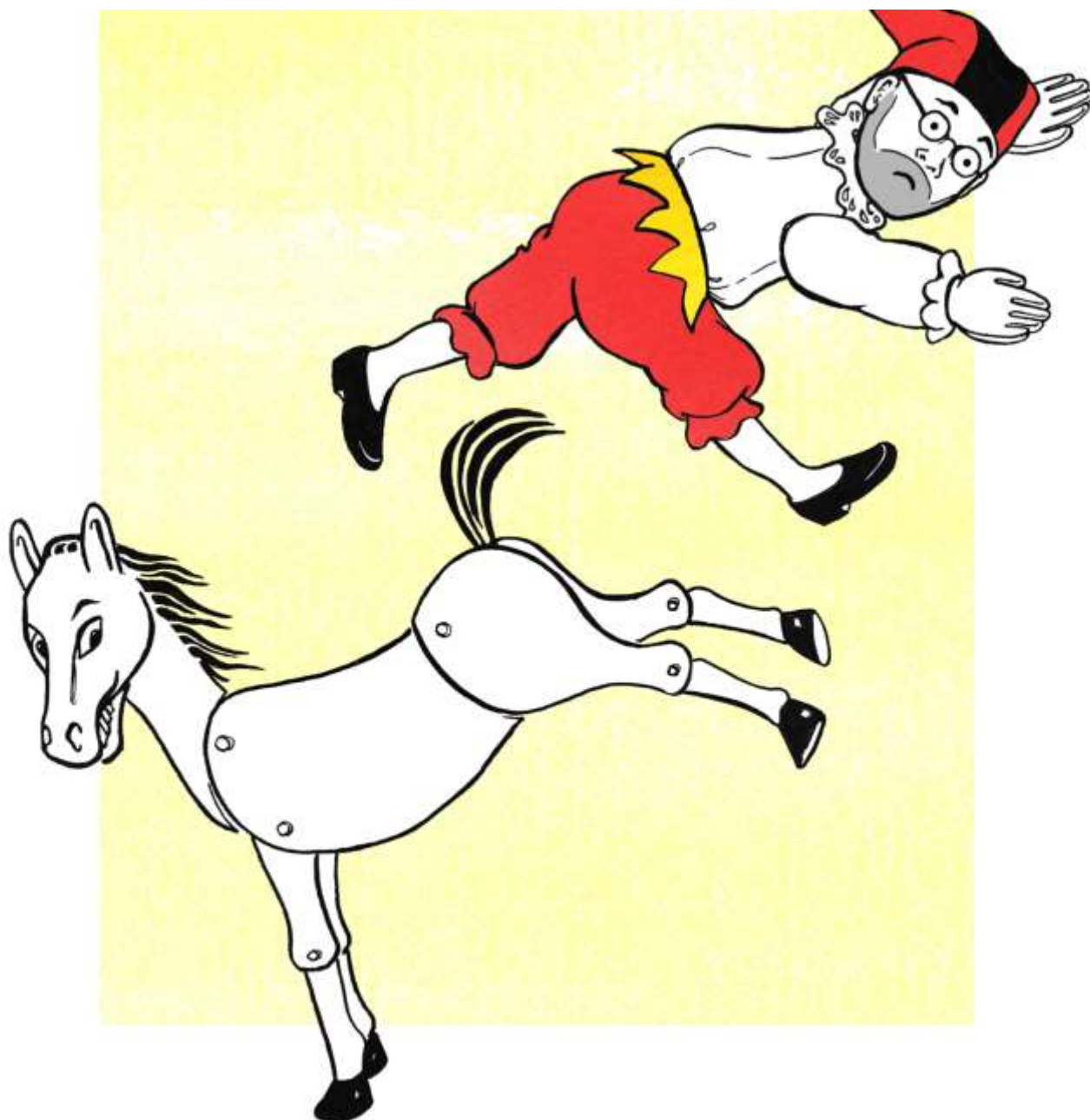
Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspeurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruijmelkrant en -krabbels! Een dupák (spreek uit: dōgpak) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupák wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupák wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doodse stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupák razendsnel en met veel tumult. Dupák betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupák hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupák is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupák ook om zijn as draaien; daarbij zwieren de armen wijd uit.

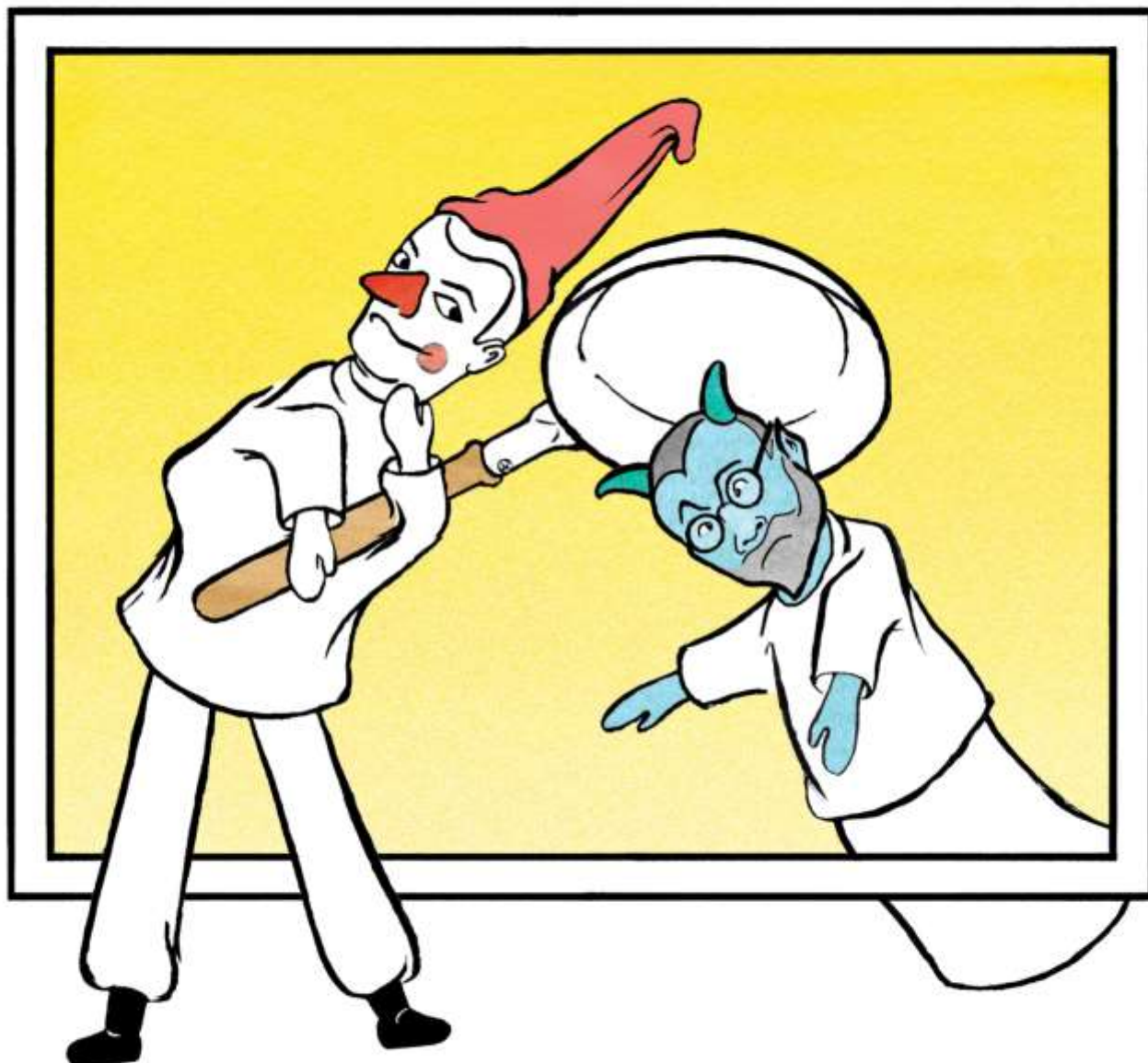
Afbeelding nr. II: twee gevallen ridders en Orlando Furioso (Rinaldo, Siciliaanse stangpop) met zwaard en harnas. Op het schild van Orlando een afbeelding van het heraldisch wapen van de familie Van der Mieden. De schoenen (voetpoppen) hebben de gedaante van een griezel (links) en een paljas. Rinaldo heeft het gezicht van Otto van der Mieden. Oorspronkelijke uitgave: leporello. Zie: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak242a.pdf>, <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/techniek/speel9.html> en <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Pamflet27a.pdf>. Illustratie: Elsje Zwart (2015).

Afbeelding nr. III: Raden Mas Otto. Spekkoek-etende en windende Semar (Javaanse clown, wayang kulit) met het gezicht van Pak Otto van der Mieden. Semar draagt een gebatikte sarong (wikkelrok) met daarop een afbeelding van het familiewapen van Van der Mieden. Oorspronkelijke uitgave: leporello. Zie: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak242a.pdf> en <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/techniek/spel12.html>. Illustratie: Elsje Zwart (2015).

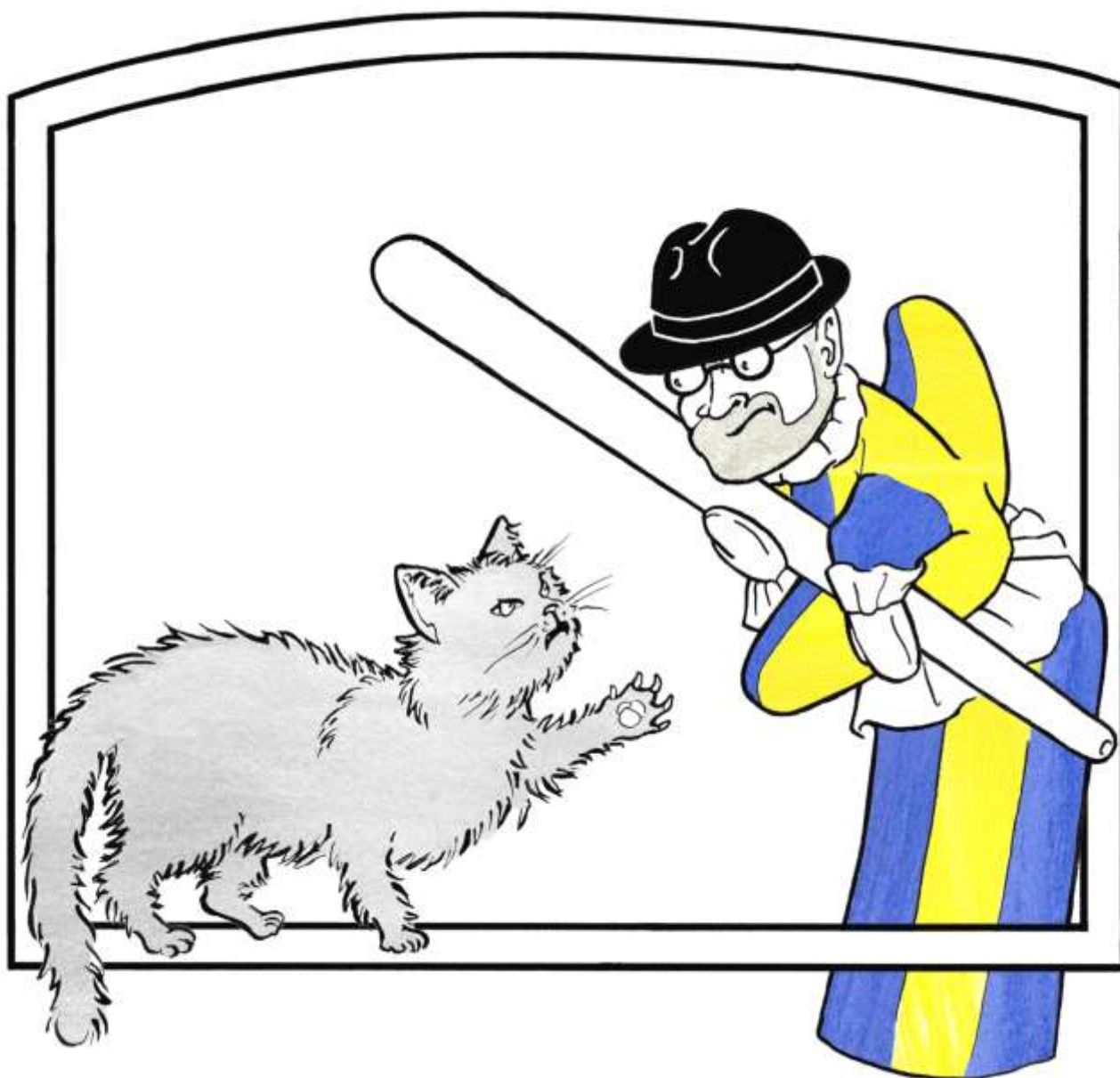
Afbeelding nr. IV: marionettenpaardje met Gašparko (stangpoppenspel). De Slowaakse clownsfiguur heeft het gezicht van Otto van der Mieden. Oorspronkelijke uitgave: leporello. Zie: <http://www.poppenspeelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak242a.pdf> en <http://www.poppenspeelmuseumbibliotheek.nl/techniek/speel8.html>. Illustratie: Elsie Zwart (2015).

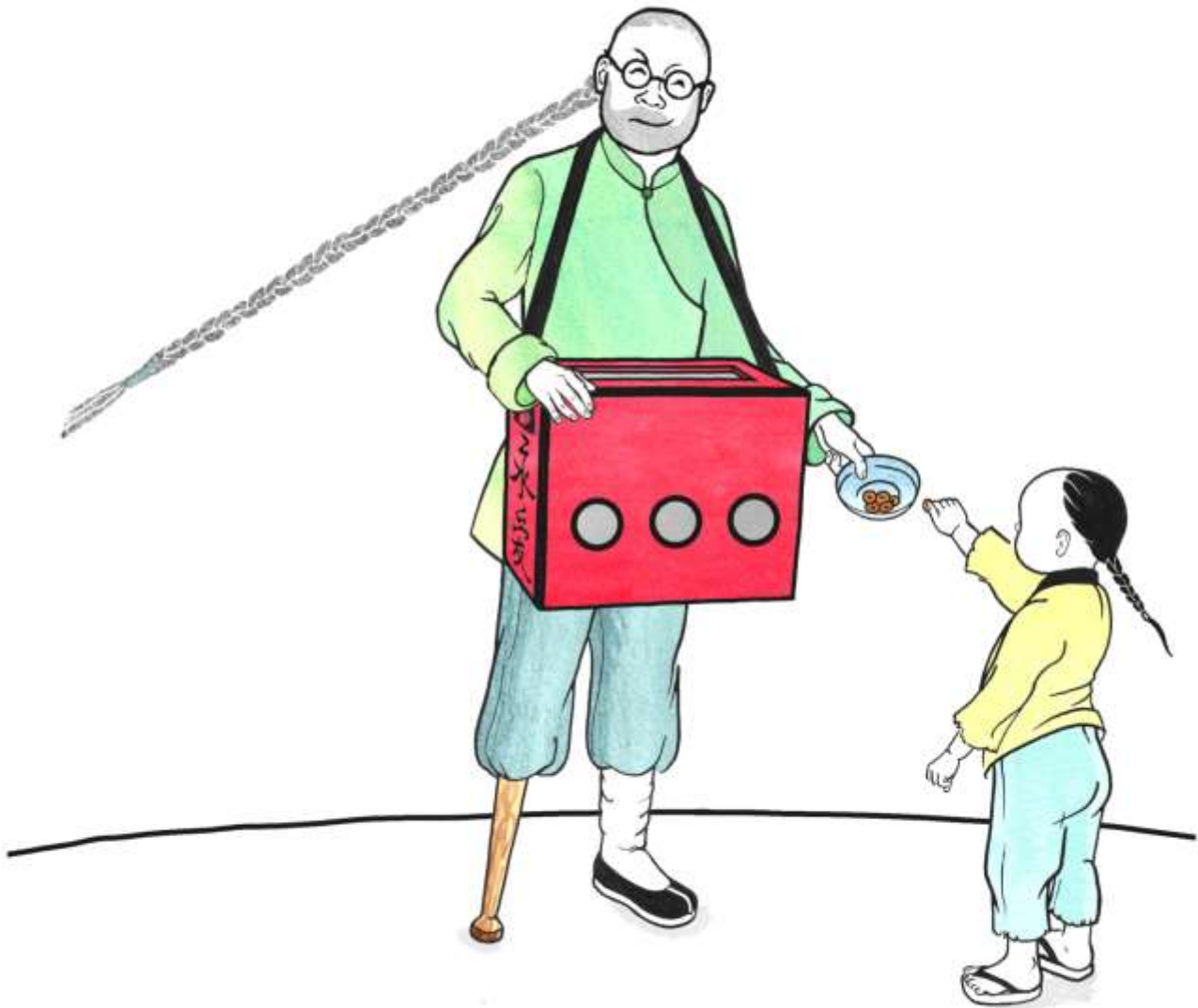
Afbeelding nr. V: Vitéz László (Hongarije, handpoppenspel) met een koekenpan. De duivel heeft het gezicht van Otto van der Mieden.
Oorspronkelijke uitgave: leporello. Zie: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak242a.pdf> en
<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/techniek/speel6.html>. Illustratie: Elsje Zwart (2015).

Afbeelding nr. VI: zwarte hoed dragende en gebochelde Karagöz met een wandelstok en zijn vriend Hacivat met een zwaaiende knuppel (Turkije). Alle twee de schimfiguren hebben het gezicht van Otto van der Mieden. Oorspronkelijke uitgave: Ieporello. Zie: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak242a.pdf> en <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/techniek/spel11.html>. Illustratie: Elsje Zwart (2015).

Afbeelding nr. VII: een poes en een zwarte hoed dragende Polichinelle met een knuppel (Frankrijk/Parijs, handpoppenspel). Polichinelle heeft het gezicht van Otto van der Mieden. Oorspronkelijke uitgave: leporello. Zie: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak242a.pdf> en <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/techniek/speel5.html>. Illustratie: Elsje Zwart (2015).

Afbeelding nr. VIII: kijkkastman met houten been, een mansbakje en een centjes gevend kind als toeschouwer (China). De rarekiekvertoner heeft het gezicht van Otto van der Mieden. Oorspronkelijke uitgave: leporello. Zie: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak242a.pdf> en <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/techniek/spel20.html>. Illustratie: Elsje Zwart (2015).

Extra informatie

Hyperlinks: klik op de **vet** gezette woorden (teksten in het Nederlands en in het Engels).

Illustraties: Elsje Zwart (Haarlem). Concept/tekst: Otto van der Mieden (Vorchten).

<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Techniek.html>, <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Pamflet27a.pdf> (Poppentheateralfabetkleurletters), <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Pamflet27d.pdf> (Puppet theatre alphabet colouring letters), <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Pamflet117a.pdf>, (Klein poppentheater-abc (26 namen, begrippen, figuren en technieken), <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Pamflet117d.pdf> (Small ABC of Puppetry), <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/pamflet118a.pdf> (Poppenspe(e)ltechnieken en -figuren), <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/pamflet118d.pdf> (Prints and texts on folk puppet theatre), <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak197.pdf> (Wapengekletter en glasgerinkel: gratis consumptie) en <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak243a.pdf>.

Afbeelding: Otto van der Mieden 70 jaar (Vorchten).

Dit document op internet, zie: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak242a.pdf>.

Illustratie: Elsje Zwart (2015).